

Skemaer i Flæng fra de enkelte Roder og det saaledes dannede Miniaturbillede af København blev underkastet en indgaaende Prøvelse, hvorved det viste sig, at de Fejl, man vilde begaa ved at overføre Slutninger fra den Del af de Indvandrede, hvorom der var fyldestgørende Oplysninger til hele Materialet, ikke kunde virke forstyrrende.

Til dette Bind vil slutte sig et Bind med detaillerede Tabeller over de enkelte Erhvervsklassers Fordeling efter Alder og ægteskabelige Stilling.

H. W.

Gerhard Uhlhorn, Katholicismus und Protestantismus gegenüber der socialen Frage. 2te Aufl. Göttingen, Vandenhoeck u. Ruprechts Verlag. (1887). (60 Sider).

Den bekendte Forfatter af »De kristne Kærligheds-gerninger« har i dette lille Skrift efter en interessant men maaske noget ensidig Kritik af Katolikernes Bestræbelser i socialpolitisk Retning (Biskop Ketteler m. fl.) taget Parti mod disse og derved tillige mod Stöckers Opfattelse af Kristendommens Forhold til de sociale Spørgsmaal. Det gælder efter hans Opfattelse først og fremmest om at gennemsyre Samfundet med Kristendommens Aand, for derved at gøre det muligt at læge alle dets Saar, ikke om at skabe noget socialpolitisk Program; Kristendommen skal forkyndes i stor Udstrækning, og der skal dannes et fyldigt Menigheds-liv, som kan naa ud til alle Menighedens Medlemmer; han hævder, at man ikke kan undre sig over, at Arbejderstanden i de store, stærkt voxende Byer bliver fremmed for Religionen og søger Erstatning i chiliastiske Drømmerier om den socialistiske Stat, naar Samfundet lader de store Byer voxe op uden at sørge for, at de blive tilstrækkeligt forsynede med Kirker.

H. W.

A. Peschcke-Kædt, Tolden og Tiderne. Hoffensberg & Traps Forlag. København. 1887. (142 S.)

Denne Bog er en dygtig Købmands driftige Reklame for Frihandelen — den gode, gamle Frihandel, som vi

Skemaer i Flæng fra de enkelte Roder og det saaledes dannede Miniaturbillede af København blev underkastet en indgaaende Prøvelse, hvorved det viste sig, at de Fejl, man vilde begaa ved at overføre Slutninger fra den Del af de Indvandrede, hvorom der var fyldestgørende Oplysninger til hele Materialet, ikke kunde virke forstyrrende.

Til dette Bind vil slutte sig et Bind med detaillerede Tabeller over de enkelte Erhvervsklassers Fordeling efter Alder og ægteskabelige Stilling.

H. W.

Gerhard Uhlhorn, Katholicismus und Protestantismus gegenüber der socialen Frage. 2te Aufl. Göttingen, Vandenhoeck u. Ruprechts Verlag. (1887). (60 Sider).

Den bekendte Forfatter af »De kristne Kærligheds-gerninger« har i dette lille Skrift efter en interessant men maaske noget ensidig Kritik af Katolikernes Bestræbelser i socialpolitisk Retning (Biskop Ketteler m. fl.) taget Parti mod disse og derved tillige mod Stöckers Opfattelse af Kristendommens Forhold til de sociale Spørgsmaal. Det gælder efter hans Opfattelse først og fremmest om at gennemsyre Samfundet med Kristendommens Aand, for derved at gøre det muligt at læge alle dets Saar, ikke om at skabe noget socialpolitisk Program; Kristendommen skal forkyndes i stor Udstrækning, og der skal dannes et fyldigt Menigheds-liv, som kan naa ud til alle Menighedens Medlemmer; han hævder, at man ikke kan undre sig over, at Arbejderstanden i de store, stærkt voxende Byer bliver fremmed for Religionen og søger Erstatning i chiliastiske Drømmerier om den socialistiske Stat, naar Samfundet lader de store Byer voxe op uden at sørge for, at de blive tilstrækkeligt forsynede med Kirker.

H. W.

A. Peschcke-Kædt, Tolden og Tiderne. Hoffensberg & Traps Forlag. København. 1887. (142 S.)

Denne Bog er en dygtig Købmands driftige Reklame for Frihandelen — den gode, gamle Frihandel, som vi

kende den fra Cobdens og Bastiats Dage, den Gang, da Theorien endnu var en gylden Drøm, fostret af højbaarne Aanders mægtige Fantasi, der aabnede En et Blik ud over et Hav af Lys og Lykke, der nu med ét skulde strømme hen over den forpinte Menneskeheds golde Arbejdsager. Det er paa en vis Maade glædeligt at se, at naar disse Theorier, saaledes som her, føres frem af en frisk Begejstring, der endnu ikke er smittet af Tidens videnskabelige Vantro og ikke er trykket af nogen Viden om den sidste Menneskealders uhyre Arbejden med Indsamlingen og Vurderingen af et sjældent rigt Materiale af bitre Erfaringer paa dette Omraade, at disse Theorier da endnu vise sig at have bevaret saa meget af den første Ungdoms uimodstaaelige Ynde og sikkert endnu kunne bedaare mangt et ufordærvet Gemyt ved deres store Idealisme og mangel på abstrakt Logiker ved det, at de er saa fuldt færdige, saa plastisk afsluttede. De fleste nationaløkonomisk dannede Læsere vil det ved Læsningen af denne Pjece, der er skrevet med en usædvanlig Fart og Liv i Udtrykkene og en ikke almindelig Smidighed i Vendingerne, utvivlsomt gaa saaledes, at de ved atter at stilles Ansigt til Ansigt med den gamle Manchesterlære, fremstillet med virkelig Talent og tillige med en Aktualitet, der ligesom forlener den med en ny Tillokkelse, ville føle deres Hjærter svulme paany af gamle, længst blegede og hengemte Ungdomsminder — Minderne om enhver Nationaløkonoms første Kærlighed, Minderne om en Tid i Ens Liv, hvor alle økonomiske Theorier forekom En saa lykkeligt lette, saa behageligt nemme, saa tiltalende lyse og klare og gennemsigtige. Og naar man saa tænker paa de mange Aar, man derefter møjsommeligt har vadet gennem en ædruelig, nøgtern Forsknings kedsommelige Ophobning af Materiale i en Uendelighed, uden at den samme Forskning i sin utrolige Beskedenhed vovede at give En et eneste prægnant, let griabeligt Resultat, en bekvem Formel til at have i sin Lommebog, saaledes som Bastiat kunde levere med saa megen Chic, ja, saa er det let forstaaeligt, at en saadan Frem-

dragen af Ens Ungdoms gyldne Syner har noget eget Fortryllende ved sig — on revient toujours à ses premiers amours! Men Sagen er nu en Gang vanskeligere, Livet regner ikke med Drømme, der er Intet derved at gøre den Gang. Spørgsmaalet om Frihandel og Beskyttelse maa stadig tages op paany fra helt nye Synspunkter, paa helt nye Maader — de gamle vare gode for sig og sin Tid, men de slaa ikke til mere.

Men Peschke-Køedt har heldigvis ikke alene sin fantastiske Lykketro til Manchestertheorierne, han er ved en besynderlig Modsigelse i ligesaa høj Grad en praktisk Mand, en Mand, der giver Snesevis af praktiske Raad og nyttige Vink, og han er fremfor alt forfriskende vaagen — lysvaagen, og netop irriteret som en lysvaagen Mand er det ved at se, hvor meget økonomisk Liv der endnu blunder herhjemme eller dører paa morgengnaven Vis. Derfor er dette lille Skrift værdt at læse og godt at faa Forstand af — saa meget mere, som det jo heller ikke skal glemmes, fordi Bevægelsen i Evropa for Tiden gaar i Retning af Beskyttelse, at Frihandelstheorierne rumme Sandheder, som navnlig et saa lille Land som Danmark skal vogte sig vel for at glemme.

Skriftets Stil er Piskesmeldets og Overdrivelsernes Stil. Overdrivelserne ere imidlertid ganske klædelige og for kolossale til at gøre Skade. Forsigtigere af en saa fuldblods Manchestermand vilde det imidlertid have været at forme sine Forventninger om en eventuel Handelsministers Underværker i mere dæmpede Udtryk. Her har Forfatterens Tillid til Betydningen af Statsmagts Indgriben sikkert ført ham for vidt!!

J. Sch.

Montan, Om tullområdenas utvidgning. Föredrag i Nationalekonomiska föreningens sammenträde den 25de novbr. 1886. (23 S.)

Ogsaa en Frihandelsmand, der imidlertid med sin lidt stive, tørre Stil og fornemme, kølige Tone danner en grel